

LIIKUNTAPALVELUT TULEE KIRJATA AMMATTIKORKEAKOULULAKIIN

OLL:n mielestä ensisijainen vaihtoehto liikuntapalvelujen sisällyttämiseksi ammattikorkeakoulujen toimintaan on suora lakikirjaus. Lakikirjaus voidaan toteuttaa ainakin alla olevalla kahdella eri tavalla.

- Lisätään lakiin uusi pykälä liikuntapalveluiden järjestämisestä:

TAPA 1. Liikuntapalveluille oma pykälä:

42 b §

Ammattikorkeakoulun liikuntapalvelut

Ammattikorkeakoulujen tulee huolehtia ammattikorkeakoulun jäsenten liikuntapalveluiden järjestämisestä. Ammattikorkeakoulut voivat järjestää liikuntapalvelut yhteistyössä muiden korkeakoulujen kanssa.

- Vaihtoehtoisesti palvelut voidaan sisällyttää pykälään 4 § ja sen perusteluihin:

TAPA 2. Hyvinvoinnin sisällyttäminen ammattikorkeakoulujen tehtäviin (lisäys ISOILLA KIRJAIMILLA):

4 §

Ammattikorkeakoulujen tehtävät

Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin, tukea yksilön ammatillista kasvua ja harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa. Tehtäviään hoitaessaan ammattikorkeakoulujen tulee edistää elinikäistä oppimista JA AMMATTIKORKEAKOULUYHTEISÖN HYVINVOINTIA.

ESITYKSEN PERUSTELU:

- Ammattikorkeakouluuyhteisön hyvinvointi on korkealaatuisen oppimisen ja tutkimuksen perusedellytys, josta myös ammattikorkeakoulun osaltaan tulee huolehtia. On niin henkilöstön kuin opiskelijoiden kannalta erittäin tärkeää, että asia kirjataan ammattikorkeakoulujen tehtäviin. Ammattikorkeakouluuyhteisöllä tarkoitetaan 3 § mukaisia ammattikorkeakoulujen jäseniä eli päätoimiset opettajat, muu päätoiminen henkilöstö ja tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat opiskelijat.

- On lisäksi huomionarvoista, että HE:ssä viitatussa Itävallan korkeakoululaitoksessa korkeakoulujen liikuntapalvelujen järjestämisen sisällytetty korkeakoululakeihin nimenomaan ensimmäiseksi esitetyllä tavalla. Lakikirjaus tehtiin 2000 -luvun alussa ja siitä saadut kokemukset ovat erittäin myönteisiä. Liikuntapalvelujen sisällyttäminen lakiin on taannut kaikille Itävallan korkeakouluopiskelijoille tasavertaiset, toimivat ja ajanmukaiset liikuntapalvelut. Liikuntapalvelut on järjestetty paikkakunnittain korkeakoulujen yhteistyönä.
- Jos OLL:n esitystä tarkastellaan korkeakoululaitosta laajemmassa viitekehyksessä, voidaan edelleen todeta, että opiskeluaikaisen liikunnan harrastamisen tukeminen on yksi keskeinen osa liikunnan elämäkaarimallin toteuttamista. Ja edelleen: liikuntaa harrastavista opiskelijoista tulee liikuntaa harrastavia työntekijöitä ja työnantajia, joiden tutkitusti vähäisemmät sairauspoissaolot tuovat yhteiskunnalle merkittäviä säästöjä.

UUSIEN AMMATTIKORKEKOULUJEN TOIMILUPIEN MYÖNTÄMISEN KRITERINÄ TULEE OLLA TOIMIVAT JA AJANMUKAISET OPISKELIJAPALVELUT

OLL:n mielestä ensisijainen vaihtoehto liikuntapalvelujen sisällyttämiseksi ammattikorkeakoulujen toimintaan on suora lakikirjaus. Mikäli ensisijainen vaihtoehto on jostain syystä mahdoton toteuttaa, on asia mahdollista hoitaa järkevällä tavalla kuntoon myös ammattikorkeakoulujen toimilupien uudistamisen yhteydessä. Alla on tätä vaihtoehtoa koskeva ehdotuksemme:

OLL:N ESITYS:

- Opiskelijoiden hyvinvoinnin ja opiskelukyvyn edistäminen (mukaan lukien opiskelijoiden liikuntapalveluiden järjestäminen) sisällytetään osaksi uudistuvien ammattikorkeakoulujen asianmukaisten ja hyvien opiskelijapalveluiden turvaamista.
- Lisäksi asianmukaisten ja hyvien opiskelijapalveluiden turvaaminen sisällytetään uudistuvien ammattikorkeakoulujen toimilupien myöntämisen kriteeriksi / ehdoksi.

OLL:N ESITYKSEN SUHDE KO. HE:N TAVOITTEISIIN:

- HE:n 3.1 Tavoitteet -kohdassa (s. 15) todetaan:
[Ammattikorkeakoululainsäädännön] [u]udistuksen tavoitteena on [...] turvata ammattikorkeakoulujen opiskelija- ja muiden palvelujen taso ja toiminnan tuloksellisuus.
- Jotta yo. tavoite onnistutaan ammattikorkeakoulu-uudistuksessa saavuttamaan, tulee uudistuvien ammattikorkeakoulujen toimilupien yhtenä myöntämiskriteerinä olla hakijan edellytykset ja sitoutuminen organisoimaan asianmukaiset opiskelija- ja muut palvelut, jotka edistävät opiskelijoiden opiskelukykyä ja hyvinvointia.

OLL:N ESITYKSEN KESKEINEN PERUSTELU:

- Nykymuotoisissa ammattikorkeakouluissa opiskelukykyä, hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä edistävät opiskelijapalvelut (ml. liikuntapalvelut) ovat usein varsin heikosti järjestetty. On mahdotonta ajatella, ettei nyt tehtävässä mittavassa ammattikorkeakoulu-uudistuksessa otettaisi tätä olennaista epäkohtaa huomioon.

OLL:N ESITYKSEN TAUSTAA:

- Korkeakoululakien edellisen uudistuksen yhteydessä eduskunta antoi ammattikorkeakouluja koskevan lausuman: "Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa miten ammattikorkeakoulut järjestävät liikuntapalveluja opiskelijoille, ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin opiskelijoiden liikuntamahdollisuuksien edistämiseksi." Vastaava lausuma annettiin myös yliopistolain kohdalla.
- YTHS:n Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimuksessa 2008 kävi ilmi, että ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydentila on heikompi kuin yliopisto-opiskelijoiden. Ammattikorkeakouluopiskelijat myös harrastivat liikuntaa yliopisto-opiskelijoita vähemmän. Keskeiseksi syyksi tähän todettiin ammattikorkeakoulujen liikuntapalvelujen heikko tila; siinä missä yliopisto-opiskelijoista korkeakoululiikuntaan osallistui n. 25 %, ammattikorkeakouluopiskelijoista liikuntapalveluja käytti ainoastaan alle 7 % (ko. ero todettiin tilastollisesti erittäin merkittäväksi).

LIIKUNTA TULEE HUOMIODA MYÖS LAKIESITYKSEN PERUSTELUISSA

AMMATTIKORKEAKOULU- JA YLIOPISTO-OPISKELIJOITA TULEE KOHDELLA YHDENVERTAISESTI MYÖS LIIKUNTA-ASIOISSA

OLL esittää lisättäväksi esityksen yleisperustelut -osion kohtaan Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset seuraavan sisällön. Lisäys voidaan tehdä esimerkiksi sivulle 15, jossa määritellään uudistuksen yhdeksi tavoitteeksi opiskelijapalveluiden turvaamisen

Tavoitteena on, että ammattikorkeakoulut jatkossakin turvaavat opiskelijoiden tarkoituksenmukaiset liikunta- ja ravitsemuspalvelut.

LISÄYSESYTYKSEN PERUSTELU:

- Yliopistolain kokonaisuudistusta koskevassa hallituksen esityksessä (HE 7/2009 vp) on sen yleisperustelut - osion kohdassa Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset opiskelijoiden asemaa koskevassa kappaleessa (sivu 34) asetettu seuraava tavoite:

Tavoitteena on, että yliopistot jatkossakin turvaavat opiskelijoiden tarkoituksenmukaiset liikunta- ja ravitsemuspalvelut.

- On mahdollista ajatella, että nyt kun toteutetaan mittava ammattikorkeakoulu-uudistus, ammattikorkeakouluopiskelijat saatettaisiin liikunta- ja ravitsemuspalveluiden turvaamisen osalta eriarvoiseen asemaan kuin yliopisto-opiskelijat.

Koska liikuntapalveluiden järjestämisen varmistaminen osana uudistuvien ammattikorkeakoulujen asianmukaisten opiskelijapalveluiden turvaamista on mahdollista ja perusteltua toteuttaa toimilupien uudistamisen yhteydessä, tulee asia huomioida yleisperusteluiden lisäksi myös yksityiskohtaisissa perusteluissa. Mielestämme olisi parasta lisätä asia HE:n esityksen kohtaan, jossa avataan ammattikorkeakoulujen toimilupien uudistamista ja sen kriteerejä.

Esitämme, että esitysluonnoksen sivulla 24 oleva virke *Hakemuksen tiedoista tulee ilmetä, miten ylläpitäjän on tarkoitus varmistaa toimintansa riittävän korkea laatu ja opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu opintojen järjestämisen ja saatavuuden sekä opiskelijapalveluiden osalta* muutetaan muotoon:

Hakemuksen tiedoista tulee ilmetä, miten ylläpitäjän on tarkoitus varmistaa toimintansa riittävän korkea laatu ja opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu opintojen järjestämisen ja saatavuuden sekä opiskelijapalveluiden (ml. liikunta- ja ravitsemuspalvelut) osalta”

OPISKELIJOIDEN LIIKUNTALIITTO RY

Lotte Uutinen
Puheenjohtaja

Hilkka Laitinen
Pääsihteeri

Lisätietoja:

Jussi Ansala, korkeakoululiikunnan asiantuntija, 044 7800 214, jussi.ansala@oll.fi

Opiskelijoiden Liikuntaliitto ry (OLL) on vuonna 1924 perustettu valtakunnallinen opiskelija- ja korkeakoululiikunnan yhteistyö- ja edunvalvontaorganisaatio, joka edustaa Suomen kaikkia yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoita. OLL toimii myös opiskelijahuippu-urheilun koordinaattorina ja lähettää Suomen joukkueet kansainvälisiin arvokisoihin. OLL:n tarkoituksena on opiskelijoiden ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden, opiskelukyvyyn ja terveyden edistäminen liikunnan avulla. OLL:n tavoitteena on korkeakoulujen liikuntaolosuhteiden ja -kulttuurin vahvistuminen.